

Erfaringer fra et seniorbofællesskab:

”Det bedste er den tryghed, man har med naboerne”

Knud Ebbesen bor i et seniorbofællesskab, og for ham er der så mange fordele ved det, at han ikke kunne forestille sig at flytte ud. Og Knud Ebbesen er langt fra alene om at elske boformen, for antallet af nye seniorbofællesskaber stiger. Boformen er mere bæredygtig, men ikke nødvendigvis inkluderende, siger ekspert.

”Man kender alle naboerne, og man ved, at hvis man har brug for assistance, så får man det altid,” siger Knud Ebbesen. (pressefoto fra Egebakken) Foto: Pressefoto: Laura Stamer fra bogen Bofællesskaber 1970 - i dag

[Freja Søgaard](#)
[Redaktionsassistent](#)

”Jeg kan ikke længere forestille mig ikke at bo i et seniorbofællesskab,” siger Knud Ebbesen og tilføjer:

”Der er så mange fordele ved det”.

Han er 77 år, og de sidste 16 år har han boet i seniorbofællesskabet Egebakken, der ligger i Nødebo i Nordsjælland.

For Knud Ebbesen startede ideen om at bo i et bofællesskab allerede i 1995. Han og konen var en del af en spiseklub i det lokale forsamlingshus, og det var her, de sammen med to andre ægtepar første gang talte om at skabe et bofællesskab. De mente, at der var brug for en anden måde at bo på, for børnene var flyttet hjemmefra og huset synes alt for stort.

”Under mange gode middage talte vi om, hvor tæt man skulle bo, og hvor meget fællesskab, der skulle være. Det var helt ned til om man blot skulle have et privat soveværelse, og så var resten fælles,” siger han.

Alligevel skulle der gå ti år, før planerne om bofællesskabet blev ført ud i livet. Imens var de to andre ægtepar faldet fra, men nye var kommet til. Sammen dannede de foreningen Nødebo Oldekolle, og i 2005 flyttede de ind.

Den vindende konstellation af seniorbofællesskabet blev således, at beboerne har hver sit eget hus, og så er sammen om et fælleshus på grunden. Derudover bruger de også forsamlingshuset i den lille by Nødebo for samtidig at holde fast i landsbyfællesskabet, og så deltager man i fællesskabet i det omfang, man har lyst.

At håndtere døden

Én enkelt gang har Knud Ebbesen oplevet, at et ægtepar flyttede fra Egebakken igen, fordi de ville have mere faste rammer for fællesskabet, men ellers bor mange af dem, der flyttede ind i 2005 stadig i bofællesskabet i dag, selvom nogle med tiden er blevet enlige.

”Første gang, der var en, der døde, var det lidt en overraskelse, men nu har vi fået måder at håndtere det på. Vi har fået rutiner for dødsfald, selvom det heldigvis ikke sker ofte,” siger han og fortsætter:

”Man hjælper den efterladte med gravøl i fælleshuset. For den efterladte, der bliver boende, er det en tryghed at vide, at naboerne kender den afdøde, og at man ikke pludselig skal til at etablere et helt nyt netværk. Man er også individuelt en del af fællesskabet”

”Det bedste er den tryghed, man har med naboerne,” siger Knud Ebbesen, adspurgt, hvad der er den største fordel ved at bo i et bofællesskab fremfor at bo i eksempelvis et villakvarter.

Tryghed er et ord, der går igen, når han beskriver det at bo i et seniorbofællesskab.

Man skal ikke tro, at man først skal flytte i et seniorbofællesskab, når man bliver pensioneret

Knud Ebbesen, beboer i seniorbofællesskabet Egebakken

Og udover aktiviteter som fællesspisning, film, litteraturstudiekreds, gymnastik, billard og bridge har Egebakken da også et omsorgsudvalg, der blandt andet hjælper de beboere, som skal have bevilliget støttet fra kommunen, men som også arrangerer alt fra førstehjælpskurser til et fællesmøde med en demenskonsulent.

Samtidig er der blandt de enlige beboere blevet etableret telefonkæder. Så ringer de til hinanden hver morgen for at sikre, at alle er i orden.

”Man kender alle naboerne, og man ved, at hvis man har brug for assistance, så får man det altid,” siger Knud Ebbesen.

Boformen er populær

Og Knud Ebbesen er ikke alene om sin begejstring for boformen. Antallet af bofællesskaber [stiger](#) nemlig markant. Ifølge de nyeste opgørelser fra Realdania er der alene i 2020 og 2021 blevet oprettet 54 nye seniorbofællesskaber. Til sammenligning blev der i de to år forinden - i 2019 og 2018 - blot oprettet 12 seniorbofællesskaber i alt. En af grundene til seniorbofællesskabernes popularitet er ifølge Michael Asgaard Andersen Ph.d. og lektor på Det Kongelige Akademi, at mange seniorer er forholdsvis velhavende, og derfor har mulighed for at træffe valg om deres boligsituation.

”Der er også en opfattelse i samfundet af, at man skal tilrettelægge sin egen alderdom og tage hånd om den. Seniorbofællesskaberne er for den aktive senior, der er frisk nok til at

deltage i de fællesskaber, bofællesskabet også kræver,” siger han og tilføjer, at populariteten også skyldes et meget praktisk forhold, nemlig, at en stor del af den nuværende boligmasse ikke er indrettet efter de ældre eller generelt gangbesværede, og at der derfor er stor efterspørgsel efter netop sådanne boliger.

Udover at være Ph.d. og lektor er Michael Asgaard Andersen desuden redaktør på en ny bog, der undersøger bofællesskabet som boligform. Både dem, hvor beboerne er ældre, yngre og med og uden børn. Han fortæller, at selvom boformen generelt er i fremgangen blandt befolkningen, er det særligt hos seniorer, at man ser en stor efterspørgslen på bofællesskaberne.

For Michael Asgaard Andersen udsprang bogen fra et ønske om at undersøge en bæredygtig boligform.

”Tesen var, at man både kan tale om en social, en miljømæssig og en økonomisk bæredygtighed, når det kommer til bofællesskaber,” siger han og fortæller, at beboerne i bofællesskaberne generelt lever mere bæredygtigt end gennemsnittet, og at tesen på den måde viste sig at være rigtig.

Når det kommer til seniorbofællesskaberne, viser bæredygtigheden sig for eksempel ved, at boformen kan være med til at lette en smule på det pres på velfærdssektoren, som det stigende antal af ældre borgere giver.

”Folk kan blive boende i deres hjem i længere tid, og dermed kan man spare institutionspladser. Derudover er det fra et kommunalt perspektiv lettere at servicere de ældre borgere, hvis de bor tættere på hinanden. Og så er der også en forhåbning blandt beboerne om, at boformen vil give mindre ensomhed,” siger han og tilføjer, at både kommunerne og borgernes ønsker på den måde går hånd i hånd, men pointerer, at man stadig ikke har høstet alle erfaringerne endnu.

Samtidig kom forfatterne i bogen frem til, at det ikke er altid, at bæredygtigheden lykkedes.

”Bofællesskaber er kun delvist inkluderende. Det er primært den øvre middelklasse, der bor i bofællesskaber og ofte etniske danskere og veluddannede personer. Det er ikke så mangfoldigt, som man kunne tro,” siger Michael Asgaard Andersen.

Når det igen kommer specifikt til seniorbofællesskaberne, er der også eksempler på steder, hvor man har sat en øvre aldersgrænse for nye borgere, fordi man undervejs er blevet klar over, at der er brug for en aldersspredning, så de lidt yngre kan hjælpe de ældre beboere.

”Hvis beboerne ældes samtidig, kan de få svært ved at bidrage til hinandens liv,” siger Michael Asgaard Andersen og tilføjer:

”Derfor peger vi også på i bogen, at man skal begynde at tænke mindre på boliger for seniorer og i stedet tænke på boliger med seniorer. For eksempel tregenerationsboliger, eller boliger der er fokuseret omkring fælles interesser. På den måde isolerer man ikke seniorerne, men giver dem stadig mulighed for at have et aktivt liv og blive boende i eget hjem.”

Brug for aldersspredning

Hos bofællesskabet i Nødebo kender man godt problematikken om at ældes samtidig. Det er netop af den grund, at de har sænket aldersloftet på, hvor gammel man maksimalt må

være, for at stå på venteliste til en bolig. Først lød den på 75 år, men for nyligt har de nedjusteret den til 70 år.

”Da vi flyttede in i 2005 var de fleste i begyndelsen af 60’erne. I dag er der kun fem beboere, der er under 70 år. Det duer ikke. Vi er nødt til at få gennemsnitsalderen ned,” siger han og fortæller, at der i et seniorbofællesskab er brug for, at der kommer nogle yngre ind, som kan være med til at holde fællesskabet i gang.

Jeg kan ikke længere forestille mig ikke at bo i et seniorbofællesskab

Knud Ebbesen, beboer i seniorbofællesskabet Egebakken

”Hvis det ikke er nogen til at tage initiativ til ting, så dør aktiviteterne. Det nytter ikke noget, at vi alle går med rollatorer,” siger han og tilføjer:

”Men det havde vi glemt at tænke på, da vi flyttede ind.”

Han mener også, at mange først tænker på at ændre deres boform, når de allerede er blevet gråhåret og pensioneret. Men det er alt for sent.

”Man skal ikke tro, at man først skal flytte i et seniorbofællesskab, når man bliver pensioneret. Man skal flytte, når børnene flytter hjemmefra. Der er der, ens liv virkelig ændrer sig, og man både får brug for andre relationer, og at boligen er indrettet på en anden måde,”

”Det er vigtigt at etablere sig i et nyt fællesskab, inden man mister sit arbejdsnetværk, for det kan være slemt nok i sig selv.”